

Rok założenia 1947

ATEST

OCHRONA PRACY

1.2013

H

A
E

R jak ratownik kwalifikowanej pierwszej pomocy

Pierwsza pomoc to zespół czynności podejmowanych w celu ratowania osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, wykonywanych przez osobę znajdującą się w miejscu zdarzenia, w tym również z wykorzystaniem udostępnionych do powszechnego obrotu wyrobów medycznych oraz produktów leczniczych – art. 3 pkt. 7 ustawy z 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym – DzU nr 191, poz. 1410 ze zm. (dalej ustawa prn).

Andrzej Dziejcz

ratownik KPP, ekspert ds. bhp certyfikowany przez CIOP-PIB, właściciel Biura Doradczo-Usługowego BHP Dąbrowa Tarnowska

Do prawidłowego funkcjonowania organizmu niezbędna jest właściwa praca wszystkich narządów i układów. Zaburzenie którejkolwiek z funkcji organizmu, a szczególnie czynności oddechowej i krążenia, powoduje w krótkim czasie, zagrożenie życia, gdyż organizm ludzki ma niewielką rezerwę tlenu niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania. Sytuacje wymagające doraźnej pomocy najczęściej są wynikiem ciężkich uszkodzeń ciała na skutek nieszczęśliwych wypadków lub groźnych dla życia ostrych zachorowań, zatruc. Doraźnej pierwszej pomocy wymaga poszkodowany, u którego dochodzi do zaburzenia ważnych czynności życiowych, tj. oddychania, akcji serca i krążenia. Jeżeli nie zrobimy nic, ofiara wypadku może umrzeć. Jeśli pomożemy, być może uratujemy komuś życie. Dlatego warto wiedzieć, jak reagować i co robić, gdy ktoś uległ wypadkowi. Najgorsze, co możemy zrobić, to nie zrobić nic! Wiele osób obawia się ośmieszenia przed gapiami, którzy z reguły komentują, ale sami nie podejmują żadnych działań. Pamiętaj-

my, że obowiązek udzielania pierwszej pomocy wynika z art. 162 k.k.

Słowo „ratownik” jest określeniem wieloznacznym. Ratownikami są lekarze pogotowia, ratownicy medyczni, strażacy PSP i OSP, jak i osoby, które udzieliły pomocy. Zgodnie z art. 13 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym ratownikiem może być osoba:

- 1) posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) zatrudniona lub pełniąca służbę w jednostkach współpracujących z systemem, o których mowa w art. 15, lub będąca członkiem tych jednostek;
- 3) posiadająca ważne zaświadczenie o ukończeniu kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (...) i uzyskaniu tytułu ratownika;
- 4) której stan zdrowia pozwala na udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Ratownikiem systemu zostaje się po ukończeniu 66-godzinnego kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy (KPP), który daje najwyższe uprawnienia dla osób niemających wykształcenia medycznego. Jest to funkcja pełniona w trakcie zatrudnienia lub służby w jednostkach współpracujących z systemem Państwowego Ratownictwa Medycznego. Tak więc ratownikiem może być każdy, kto ukończył stosowny kurs i aktywnie

działa np. w Państwowej lub Ochotniczej Straży Pożarnej, Wodnym Ochotniczym Pogotowiu Ratunkowym czy chociażby w grupie ratowniczej jako ratownik wolontariusz.

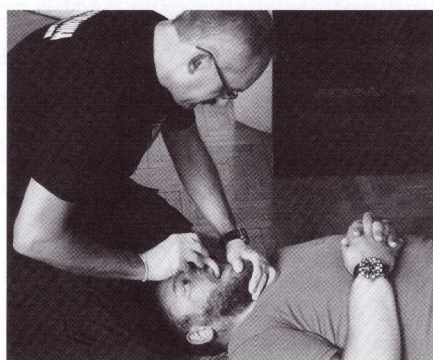
Pamiętajmy, że nie należy mylić ratownika z ratownikiem medycznym, który jest uprawniony do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, a ponadto ukończył szkołę policealną lub szkołę wyższą na kierunku ratownik medyczny – art. 10 ustawy prn.

Czynności wykonywane przez ratownika i ratownika medycznego znacznie się różnią, choć cel mają wspólny. Ratownik KPP może wykonywać niektóre zabiegi przyrządowe, jak udrożnienie dróg oddechowych z wykorzystaniem rurki ustno-gardłowej, wentylację workiem samorozprężalnym czy podanie tlenu poszkodowanemu, ale nie może już wykonać np. manualnej defibrylacji, intubacji dotchawiczej – do wykonania których należy mieć wykształcenie medyczne.

Kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy

Celem kursu jest przygotowanie ratowników jednostek współpracujących z systemem Państwowego Ratownictwa Medycznego do realizacji zadań w zakresie ratownictwa podczas akcji ratowniczych, w tym udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy osobom w stanie zagrożenia zdrowia w miejscu zdarzenia do czasu przekazania ich personelowi zakładów opieki zdrowotnej.

Szkolenie powinno być zgodne z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 19 marca 2007 r. w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (DzU nr 60, poz. 408) – na podstawie art. 13 ust. 8 ustawy prn.

Kurs pozwala:

- znacząco podnieść kwalifikacje zawodowe pracowników służb ratunkowych,
- poznać najnowszą wiedzę i praktyczne umiejętności z zakresu ratownictwa specjalistycznego,
- standaryzować szkolenie Zespołów Ratownictwa oraz Straży Pożarnej,
- włączyć służby jednostki w działanie Ogólnopolskiego Krajowego Systemu Ratownictwa Medycznego (Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej, Policji, Wojska i innych służb).

Poszkodowany w sytuacji zagrożenia odczuwa lęk, dlatego od ratownika oczekuje zapewnienia mu poczucia bezpieczeństwa. W trakcie działań ratunkowych wszystkie obecne na miejscu zdarzenia osoby są pod wpływem silnych emocji. W warunkach stresu zmniejsza się zdolność racjonalnego myślenia, przetwarzania informacji pochodzących ze środowiska, kreatywnego rozwiązywania problemów. Często w takich sytuacjach wykonujemy tylko te czynności, które są instynktowne lub wyuczone przez wielokrotne powtarzanie. Aspekt psychologiczny w działaniach ratunkowych jest bardzo ważny. Właśnie dlatego instruktorzy podczas

66 godzin kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy 41 poświęcają na realizację ćwiczeń praktycznych oraz pozorowanych akcji ratunkowych, kładą nacisk na urealnienie symulowanych zdarzeń, aby ratownicy oswoili się z sytuacjami zaskakującymi, nieprzewidywalnymi. Ćwiczenia praktyczne obejmują m.in.: resuscytację krążeniowo-oddechową bezprzyrządową i przyrządową, z podaniem tlenu; wykonanie defibrylacji defibrylatorem automatycznym i półautomatycznym; stosowanie tlenoterapii biernej; udroźnianie dróg oddechowych za pomocą rękoczynów udroźniających; udroźnianie dróg oddechowych z zastosowaniem rurki ustno-gardłowej, maski krtaniowej i rurki krtaniowej; prowadzenie oddechu zastępczego bezprzyrządowo i przyrządowo, w tym 100% tlenem; posługiwanie się podstawowym sprzętem do prowadzenia sztucznej wentylacji (rurka ustno-gardłowa, urządzenie ssące, worek samorozprężalny, rezerwuuar tlenu, maski); udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy w przypadku obrażeń: głowy, klatki piersiowej, brzucha i miednicy, zgodnie z przyjętymi procedurami postępowania; unieruchamianie poszkodowanego z urazem kręgosłupa z wykorzystaniem dostępnego sprzętu unieruchamiającego (nosze typu deska z pasami mocującymi lub inne); zabezpieczenie poszkodowanego we wstrząsie zgodnie z procedurą, w tym: opatrzenie obrażeń za pomocą opatrunków hydrożelowych, zapewnienie komfortu termicznego, zastosowanie tlenoterapii, ułożenie poszkodowanego w pozycji przeciwwstrząsowej klasycznej, zapewnienie komfortu psychicznego; ewakuacja z miejsca zdarzenia osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego; prowadzenie wstępnej segregacji medycznej, a także zagadnienia urazowe dopasowane specjalnie do specyfiki pracy wybranej grupy szkoleniowej.

Ratownik KPP musi odnawiać swoją wiedzę co trzy lata na kursach recertyfikacyjnych. Ratownik podczas udzielania pomocy korzysta z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszowi publicznemu zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy.

Każdego dnia możemy być świadkami wypadku, który może zdarzyć się w domu, na ulicy czy w pracy. Najczęściej w pobliżu nie ma lekarza, a zdarza się że właśnie pierwsze minuty decydują o tym, czy poszkodowany przeżyje. Szybkie podjęcie czynności może uratować ludzkie życie. Dlatego wszyscy powinniśmy umieć udzielać pierwszej pomocy, aby w razie potrzeb ratować zarówno swoich bliskich, jak i obcych ludzi. ■